

Pavol Schwarcz - Marián Kováčik - Loreta Schwarczová

Spoločná poľnohospodárska politika

Manuál

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Autori:

prof. Ing. Pavol Schwarcz, PhD. – Ing. Marián Kováčik, PhD. – doc. Ing. Loreta Schwarczová, PhD.

Recenzenti:

doc. Ing. Ivan Takáč, PhD.

doc. JUDr. Lucia Palšová, PhD.

Manuál Efektívnosť poľnohospodárskej politiky vychádza vďaka podpore európskeho vzdelávacieho projektu Jean Monnet „Efektívnosť implementácie spoločnej poľnohospodárskej politiky na Slovensku“, č. 611792-EPP-1-2019-1-SK-EPPJMO-SUPPA

© Pavol Schwarcz, Marián Kováčik, Loreta Schwarczová, Nitra 2020

ISBN 978-80-552-2201-1

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ÚVOD

Predložený manuál sa zameriava na vybrané otázky poľnohospodárskej politiky EÚ, s ktorými sa laická i odborná verejnosť najčastejšie stretáva v aplikačnej praxi.

Snahou autorov je poskytnúť študijnú pomôcku obsahujúcu stručný prehľad vývoja poľnohospodárskej politiky EÚ, jej koncepcie a filozofie, so zameraním najmä na oblasť podmienok pre získanie priamych podporných mechanizmov v rámci 1. piliera.

Študijná pomôcka je určená nielen študentom, ale i poľnohospodárom a inej odbornej verejnosti s možnosťou jej opätovného využitia pri riešení základných otázok podpornej politiky v oblasti poľnohospodárstva.

Predložený manuál sa v prvej kapitole venuje vývoju poľnohospodárstva. Druhá kapitola sa zameriava na priblíženie jednotlivých reforiem Spoločnej poľnohospodárskej politiky, tretia kapitola na súčasnú reformu na obdobie 2014-2020. Štvrtá, najrozsiahljšia kapitola, ktorá bola vypracovaná na základe príslušnej legislatívy SR, oboznamuje čitateľa s jednotlivými podmienkami pre získanie priamych podporných nástrojov v rámci 1. piliera. Vzhľadom na diverzitu druhov podpôr (agroenvironment, ANC, projektové podpory), ako aj široké spektrum žiadateľov nie je možné v rámci manuálu komplexne pokryť oblasť druhého piliera Spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Predložený manuál bol vytvorený s finančnou podporou EU a to v rámci projektu Jean Monnet „Efektívnosť implementácie spoločnej poľnohospodárskej politiky na Slovensku,“ č. 611792-EPP-1-2019-1-SK-EPPJMO-SUPPA.

Podpora Európskej komisie na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Nitra, máj 2020

Autori

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

a) VÝVOJ POĽNOHOSPODÁRSTVA

Poľnohospodárstvo bolo jedným z odvetví, ktoré malo pomerne dynamický vývoj. Tým nemyslíme len technologický pokrok, ale aj pokrok v pestovaní plodín a starostlivosti o hospodárske zvieratá. K tomuto záveru nás jednoducho vedie nárast populácie. V porovnaní obdobia 15. – 18. storočia, sa populácia v posledných dvoch storočiach zvýšila šesťnásobne. S rastúcou dostupnosťou zdrojov, v tomto prípade potravín je späť aj rast populácie. Už v 18. storočí nás Thomas R. Malthus varoval pred týmto vývojom. Vo svojej teórii tvrdil, že kým ľudia majú tendenciu rásť geometrickým radom, tak výroba potravín rastie len aritmetickým radom. Z toho vyplýva, že klesajúca dostupnosť potravín bude vplývať na vývoj populácie. Neskôr David Ricardo nadviazal na túto teóriu a vyslovil myšlienku, že s rastom obyvateľstva bude treba obrábať aj menej úrodnú pôdu. Federico (2004) ďalej uvádza, že postupne s rastúcim dopytom dochádza aj k rastu poľnohospodárskej produkcie a tvrdí, že z dlhodobého hľadiska, v poslednom období rast produkcie prevyšoval aj rast populácie. Od začiatku 19. storočia rast produkcie rástol až kým nedosiahol svoj vrchol v roku 1913, do vypuknutia prvej svetovej vojny. Vzhľadom na vzniknutú situáciu neprebíhal relevantný zber údajov, ale existujú dohady, podľa ktorých svetová produkcia v roku 1915 bola o 8% nižšia ako v roku 1913. Obnova poľnohospodárstva bola po vojne náročná a v mnohých prípadoch úspešná, napr. v USA, ale z globálneho hľadiska bola stále nižšia ako pred vojnou. Táto štatistika bola ovplyvnená poklesom produkcie v Rakúsko-Uhorsku, Nemecku a Rusku. Tieto krajiny predstavovali do roku 1913 25% svetovej produkcie. Ku koncu 20. a začiatku 30. rokov došlo k prekonaniu produkčnej úrovne z roku 1913 o 10%, resp. 5% v Európe. Zvrat nastal po vypuknutí druhej svetovej vojny, ktorá negatívne zasiahla globálnu ekonomiku. Na

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

druhej strane proces oživenia poľnohospodárstva bol po druhej svetovej vojne rýchlejší ako po prvej svetovej vojne. V roku 1952 bola založená organizácia FAO a z jej výskumov vyplýva, že oživenie po II. svetovej vojne bolo o takmer 7% vyššie ako o po I. svetovej vojne. Napriek tomu mnoho štátov trpelo pri zásobovaní obyvateľstva a horšej životnej situácii obyvateľov vo vidieckych oblastiach. Tento vývoj postupne viedol k vytvoreniu Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá mala päť základných cieľov (čl. 39 ZoEU):

- a) Zvyšovať poľnohospodársku produktivitu prostredníctvom podpory technického pokroku a zabezpečenia optimálneho využívania výrobných faktorov, najmä pracovnej sily.
- b) Zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov.
- c) Stabilizovať trhy.
- d) Zabezpečiť dostupnosť spotrebného materiálu.
- e) Zabezpečenie primeraných cien pre spotrebiteľov.

Naplnenie týchto cieľov sa ale nezaobišlo bez „obetí“ v dôsledku nových reforiem. Po vzniku Spoločenstiev a SPP začalo dochádzať k poklesu malých fariem. V pôvodných štátoch, prevažne v Taliansku, Nemecku a Francúzsku, zaniklo viac ako 2,6 milióna fariem s rozlohou do 5 ha. Tento trend súvisel s intenzifikáciou výroby a efektívnym využívaním zdrojov, či už prírodných alebo ľudských. Politickí predstavitelia, napr. Sacco Mansholt, obhajovali tento proces tým, že malé farmy nie sú schopné efektívne využívať zdroje a vyprodukovať dostatok potravín pre obyvateľov. Samozrejme táto taktika bola na dobrovoľnej báze a farmári boli finančne motivovaní k tomu, aby pôdu zanechali pre veľké farmy. Trend zániku malých fariem

postupne pokračoval aj pri budúcich členoch. Na druhej strane, začal vzostup fariem s rozlohou viac ako 50 ha. Len v zakladajúcich štátoch sa ich počet v období 1967 – 1997 viac ako zdvojnásobil. Z neskorších členov bol najvýraznejší nárast v Dánsku a to viac ako 70%. Tento nárast bol výsledkom štrukturálnych zmien v poľnohospodárstve.

Tieto štrukturálne zmeny mali vplyv aj na samotnú tvorbu SPP. Aby bolo možné relevantne porovnať jednotlivé krajiny a spracovať analýzu, bolo potrebné vytvoriť jednotný systém porovnávania veľkosti fariem. Od šesťdesiatych rokov prebiehal rozsiahly cenzus a spracúval sa jednotný klasifikačný systém. Od roku 1996 sa nakoniec začala merať ekonomická veľkosť farmy podľa celkovej štandardnej hrubej marže vyjadrenou v ESU. V roku 2008 sa ustanovila nová typológia Spoločenstva pre poľnohospodárske podniky, a hospodárska veľkosť fariem sa začala merať podľa štandardnej produkcie (SO) vyjadrenej v EUR. Táto klasifikácia je aktuálna dodnes.

Princíp oboch týchto metodík je takmer rovnaký. Vyjadrujú množstvo štandardnej produkcie, alebo štandardnej hrubej marže na jeden hektár pôdy, alebo jednu jednotku hospodárskych zvierat. Hlavný rozdiel spočíva v metodike výpočtu veľkosti a jednotke použitej na vyjadrenie tejto veľkosti. Podľa najnovšej metodiky sa priame platby a náklady nezapočítavajú do štandardnej produkcie a ekonomická veľkosť nie je vyjadrená v ESU, ale v EUR. Rozdiely v týchto metodikách možno zhrnúť nasledovne:

- Štandardná hrubá marža (SGM) vyjadrovala priemernú hodnotu produkcie bez určitých špecifických nákladov na každý poľnohospodársky produkt (plodina alebo dobytok) v danom regióne. Aby sa zabránilo

skreslenosti spôsobenej výrobnými fluktuáciami, napr. z dôvodu nepriaznivého počasia, alebo rozdielmi vo vstupných, resp. výstupných cenách, členské štáty používali na výpočet koeficientov SGM základné údaje za referenčné obdobie troch po sebe nasledujúcich rokov. SGM farmy sa vypočítala ako súčet SGM každého poľnohospodárskeho produktu prítomného na farme vynásobeného príslušným počtom hektárov alebo kusov hospodárskych zvierat farmy. Veľkosť bola vyjadrená v ESU, ktorá mala definovanú hodnotu ECU alebo EUR: Od roku 1980 do roku 2004 sa hodnota 1 ESU zvýšila z 1 000 EUR na 1 200 EUR / ECU (metodika FADN).

- Štandardný výstup (SO) je priemerná peňažná hodnota poľnohospodárskej výroby prítomnej na farme vypočítaná pre každý poľnohospodársky produkt (rastlinný alebo živočíšny) v danom regióne. Vypočítava sa na jeden oprávnený hektár poľnohospodárskej pôdy, alebo na jeden kus dobytka pomocou základných údajov za referenčné obdobie piatich po sebe nasledujúcich rokov, napríklad SO pre rok 2007 sa vzťahuje na kalendárne roky 2005 až 2009 alebo roky poľnohospodárskej výroby 2005/06 až 2009/2010 (koeficienty SO 2004 predstavujú výnimku, pretože boli vypočítané pomocou priemeru iba za obdobie troch rokov 2003, 2004 a 2005). Štandardný výstup poľnohospodárskeho podniku sa vypočíta ako súčet SO každého poľnohospodárskeho produktu prítomného v poľnohospodárskom podniku vynásobený príslušným počtom hektárov alebo kusov hospodárskych zvierat podniku. Koeficienty SO sú vyjadrené v EUR a ekonomická veľkosť podniku sa meria ako celková štandardná produkcia podniku vyjadrená v EUR. Podiely sa môžu klasifikovať do tried ekonomickej veľkosti, ktorých limity sú takisto vyjadrené v EUR (FADN, metodika).

Postupne sa vyvinula typológia založená na ekonomickej veľkosti farmy vyjadrenej v ESU. Do roku 1983 sa 1 ESU rovnalo 1 000 ECU. Táto hodnota sa postupne upravovala z dôvodu zmien menovej politiky a zmien

na poľnohospodárskych trhoch. Okrem ESU boli použité aj iné ukazovatele, napr. ročná pracovná jednotka (AWU), ktorá predstavuje jedného zamestnanca, ktorý odpracoval 1 800 hodín ročne. Ďalšou referenčnou jednotkou bola jednotka hospodárskych zvierat (LSU), ktorá uľahčuje agregáciu hospodárskych zvierat rôznych druhov a veku podľa dohody prostredníctvom použitia špecifických koeficientov stanovených pôvodne na základe nutričných alebo kŕmnych požiadaviek každého druhu zvierat. Od roku 1977 je referenčnou jednotkou používanou na výpočet dobytčích jednotiek ekvivalent pasenia jednej dospelej dojnej kravy produkujúcej 3 000 kg mlieka ročne bez ďalších koncentrovaných potravín (Eurostat).

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2. REFORMY SPOLOČNEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ POLITIKY

Od založenia SPP bolo prijatých niekoľko zmien a reforiem zameraných na zlepšenie situácie v poľnohospodárskom sektore. V niektorých prípadoch však tieto opatrenia znamenali negatívne dopady. A práve tieto dynamické zmeny museli legislatívni pracovníci sledovať a zakomponovať do nových opatrení v rámci jednotlivých reforiem, aby sa s týmto vývojom vyrovnali.

Mansholtov plán (1968 – 1972)

Sektor poľnohospodárstva zápasil s prebytkami, nízkymi príjmami poľnohospodárov, vysokými spotrebiteľskými cenami a nízkou účinnosťou opatrení Spoločenstva pri stabilizácii trhov. Okrem toho museli členské štáty čeliť nízkej sebestačnosti vo výrobe potravín, kritike za politiky ochrany týkajúce sa tretích krajín a nadmerným a neziskovým výdavkom EPZUF (EAGGF). Tento plán nakoniec pomohol pri modernizácii fariem, podpore zanechania poľnohospodárstva s cieľom sceľovania pozemkov a tvorby veľkých fariem a odbornej príprave poľnohospodárov.

Andriessenova reforma (1984)

Opatrenia SPP zamerané na sebestačnosť poľnohospodárstva spolu s technologickými inováciami a pokrokom znamenali, že členské štáty ES museli čeliť problémom s prebytkami. Časť prebytočnej výroby sa mohla vyviezť, ale zvyšok sa musel riadne uskladniť alebo zničiť, čo pre spoločnosť ako celok znamenalo ďalšie náklady.

Politika Spoločenstva tiež spôsobila vytvorenie prebytkov svojou politikou skladovania, ktorá pozostávala zo štyroch základných častí. Prvou časťou boli verejné nákupy, ktoré boli rozdelené na intervenčné nákupy a predaje. Tieto nákupy slúžili na prerozdelenie prebytkov do oblastí, v ktorých bol dopyt po týchto výrobkoch. Tieto činnosti boli obmedzené rozpočtom Spoločenstva a potrebou vyhnúť sa narušeniu poľnohospodárskeho trhu. Druhým nástrojom bola podpora skladovania samotnými výrobcami. V porovnaní s intervenčným nákupom to predstavovalo lacnejšie riešenie. Výrobcovi bola poskytnutá podpora na skladovanie nadprodukcie za dané obdobie a Spoločenstvo získalo iný spôsob kontroly toku výroby na trhu. Treťou možnosťou bolo stiahnutie výroby, ktorá sa vzťahovala iba na oblasť zeleniny a ovocia. Skupiny výrobcov a družstvá sa dohodli, že ak cena klesne pod určitú hranicu, stiahnu svoju výrobu. Tento systém vyžadoval, aby sa stiahnutá produkcia poskytovala na charitu, na destiláciu, ďalšie spracovanie (ak to bolo možné), alebo ako krmivo pre zvieratá. Štvrtou možnosťou bolo zavedenie povinného 10% množstva zásob, ktoré by malo zabezpečiť plynulé zásobovanie v prípade neúrodného roka.

Najväčšie problémy sa vyskytli v oblasti mliečnej produkcie. Po neúspešných pokusoch a zvážení situácie na trhu sa Európska Komisia rozhodla, že výrobca sa musí finančne podieľať na riešení tejto situácie a nákladoch spojených s odstránením nadprodukcie. Aby sa predišlo negatívnym dopadom na malých producentov, zaviedol sa systém kvót sprevádzaný reštriktívnou cenovou politikou. Referenčná kvóta bola stanovená pre každého výrobcu na základe výroby z roku 1981. Za všetky prebytky sa účtovala dodatočná daň na pokrytie všetkých nákladov spojených s predajom prebytkov.

MacSharryho reforma (1992)

Pri aktualizácii SPP sa objavili nové nedostatky, ktoré bolo potrebné riešiť. Aj naďalej pretrvávali problémy s nadprodukciou, ktorá bola výsledkom intervenčnej politiky, ktorej náklady sa každým rokom zvyšovali. Okrem problémov s nadprodukciou sa začali viac vnímať aj problémy so životným prostredím, ktoré vznikli v dôsledku intenzifikačných aktivít. Z finančného hľadiska sa potvrdilo, že aj napriek stanoveným cieľom SPP, najväčšie výhody plynuli pre veľké farmy. Niektoré odhady hovorili o alokácii 80% výdavkov pre 20% fariem vtedajšieho spoločenstva. Tento problém bol viditeľný na národnej úrovni, keďže vo veľkosti fariem boli rozdiely v rozsahu od 4 do 65 ha.

Okrem ekonomicko-environmentálnych problémov boli identifikované aj niektoré sociálne problémy. Jednalo sa najmä o starnutie farmárov (viac ako polovica z nich bola staršia ako 55 rokov), nerovnosti v príjmoch farmárov (medzi niektorými regiónmi až trojnásobne) a nevyhnutnosť sekundárneho zamestnania na vykrytie výdavkov na živobytie.

MacSharryho reforma znamenala zníženie podporných cien a farmári dostali priame platby ako kompenzáciu za ušlý zisk. Táto platba bola obmedzená na základnú plochu, ktorú si určil sám farmár na základe využívanej pôdy v rokoch 1989 – 1991.

Výška platby bola definovaná ako výška kompenzácie v regiónoch vynásobením priemerného výnosu regiónu vynásobeného základným poplatkom za tonu. Základné platby sa mohli líšiť, pretože predstavovali rozdiel

medzi plánovanými cieľovými cenami a nákladovo efektívnou podporou pre vybrané obilniny v rokoch 1992 - 1993.

Dopad tejto reformy bol viditeľný najmä v sektoroch obilnín a hovädzieho mäsa, kde došlo k zníženiu intervenčnej ceny o 30%, respektíve 15%. Kompenzácia pre veľkých výrobcov bola predmetom systému vyňatia pôdy z produkcie.

Okrem toho boli predstavené opatrenia trhových reforiem, ktoré zahŕňali najmä predčasný odchod do dôchodku, agro-environmentálne programy a zalesňovanie pôdy. MacSharryho reformou sa dosiahol najmä rastúci význam priamych platieb v príjmoch poľnohospodárskych podnikov a rastúci význam vyňatia pôdy z produkcie. V konečnom dôsledku, táto reforma pomohla stabilizovať vnútorný trh prostredníctvom podpory dopytu a znižovania zásob.

Agenda 2000

Tento dokument prezentoval najdôležitejšie problémy spojené s rozšírením EÚ, politickou reformou a finančnými výhľadmi v období rokov 2000 - 2006. Prvá časť sa zamerala na politické reformy v oblasti poľnohospodárstva a hospodárskej a sociálnej súdržnosti. Druhá časť sa zamerala na predvstupovú stratégiu a hodnotenie žiadosti o členstvo a tretia časť sa zaoberala finančným rámcom po roku 2000 a skúmaním vplyvu rozšírenia EÚ.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ciele reformy SPP boli viac orientované na trh a rast konkurencieschopnosti, zvýšenie bezpečnosti a kvality potravín, stabilizáciu príjmov z poľnohospodárskej činnosti, implementáciu environmentálnych otázok do poľnohospodárskej politiky, rozvoj životaschopnosti vidieckych oblastí a zjednodušenie a posilnenie decentralizácie. Tieto ciele sa mali dosiahnuť pomocou regulácie organizácie spoločného trhu s vínom, ornými plodinami, hovädzím mäsom a mliekom. Jednalo sa prevažne o zníženie priamych platieb, ktoré sa uskutočnilo na základe výpočtu ročnej produkcie. Zároveň sa znížili intervenčné ceny mlieka a poľnohospodárskych plodín (v sektore mlieka sa intervenčné ceny znížili o 15% a mliečne kvóty sa zvýšili o 1,5% v rokoch 2005 - 2006) a základné ceny hovädzieho a teľacieho mäsa, pričom ich intervenčná cena zostala nezmenená. Okrem toho sa zaviedla tzv. regulácia horizontálnej povahy. Dovedy regulácia závisela od farmárov na základe splnenia rôznych environmentálnych požiadaviek a miery zamestnanosti.

Luxemburská reforma (2003)

Pravidelné úpravy SPP pod tlakom obyvateľov ES a rozvíjajúcej sa ekonomiky, viedli v roku 2003 k vytvoreniu a implementácii ďalšej reformy SPP. Luxemburská reforma zaviedla novú politiku rozvoja vidieka na roky 2007 - 2013 so zameraním sa na konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho odvetvia, podporu orientácie na trh, udržateľné poľnohospodárstvo a posilnenie politiky rozvoja vidieka. Reforma predstavila radikálne zmeny SPP nasledovnými opatreniami:

- Zrušenie vzťahu medzi prostriedkami a produkciou znamenalo zavedenie režimu jednotných platieb pre poľnohospodárske podniky. Tento systém sa musel zaviesť do roku 2007. Farmári mali možnosť čiastočného alebo úplného oddelenia priamych platieb. V prípade úplného oddelenia mali ďalej dve možnosti, z ktorých si mohli vybrať. Prvá možnosť predstavovala tzv. „Historický princíp“ kedy priame platby boli určené celkovou podporou pre konkrétneho farmára počas referenčného obdobia od roku 2000 do roku 2002. Druhá možnosť, tzv. „Regionálny princíp“ znamenal, že priame platby boli vypočítané podľa celkovej regionálnej oprávnenosti v porovnaní s celkovou plochou obhospodarovanej oprávnenej poľnohospodárskej pôdy. Treťou možnosťou bolo zavedenie takzvaného „hybridného systému“, ktorý bol rozdelený na statický a dynamický. V statickom systéme bola platba vypočítaná na základe historických a regionálnych princípov, zatiaľ čo v dynamickom systéme poľnohospodár začal s historickým princípom, ktorý bol postupne nahradený regionálnym princípom.
- Krížové plnenie znamenalo podmienenie poskytovania priamych platieb dodržiavaním environmentálnych predpisov, bezpečnosti potravín a dobrých životných podmienok zvierat. Prijemcovia musia držať všetku pôdu v podmienkach vhodných na kultiváciu. V prípade nedodržania stanovených podmienok mohla byť príjemcom uložená pokuta. V rámci tohto opatrenia sa zaviedol poradenský systém pre poľnohospodárov. Táto služba poskytovala spätnú väzbu o normách a dobrých podmienkach. Súčasťou tohto systému boli interné audity použitých materiálov k cieľu, ako sú ochrana životného prostredia, bezpečnosť potravín a dobré životné podmienky zvierat.

- Modulácia predstavila vytvorenie stropov pre výdavky SPP znížením objemu poskytovaných priamych platieb. Modulácia spočívala v prevode finančných prostriedkov z prvého piliera do druhého, za účelom posilnenia rozvoja vidieka. V roku 2003 sa stanovilo, že priama pomoc poľnohospodárom v EÚ-15 (po odpočítaní oslobodenej sumy 5 000 EUR) sa v roku 2005 znížila o 3%, v roku 2006 o 4% a v roku 2007 a nasledujúcich kalendárnych rokoch o 5%.
- Zlepšenie kvality potravín prostredníctvom stimulačnej platby poľnohospodárom, ktorí sa dobrovoľne zúčastnili na činnostiach zameraných na zvýšenie kvality poľnohospodárskej výroby a spracovania. Platba bola oprávnená na obdobie maximálne piatich rokov a v maximálnej výške 1 500 EUR ročne na farmu.
- Dlhodobý režim vyňatia pôdy z produkcie, ktorý umožňuje pestovateľom získať jednotnú platbu na poľnohospodársky podnik. Podmienkou prijatia priamych platieb bol prevod najmenej 10% ornej pôdy v rámci režimu vyňatia pôdy z produkčného reťazca.

„*Health check*“ (Fischlerova reforma 2008)

„*Health check*“ bola strednodobou reformou Fischlerovej reformy z roku 2003. Hlavnými inováciami reformy boli:

- Postupné rušenie kvót na mlieko, pretože kvóta na mlieko bola ukončená v apríli 2015. Ročné navýšenie kvóty o 1% v rokoch 2009/2010 a 2013/2014 sa prijalo s cieľom zabezpečiť tzv. „mäkké pristátie“ producentov v nových podmienkach.

- Oddelenie priamych platieb od produkcie. Niektoré členské štáty sa rozhodli zachovať niektoré „viazané“ platby spojené s produkciou. Zostávajúce viazané platby sa neskôr oddelili a presunuli do režimu jednotnej platby s výnimkou dojčiacich kráv, kôz a oviec, pre ktoré si členské štáty mohli ponechať vtedajšiu úroveň viazanej podpory.
- Pomoc odvetviam so špecifickými problémami (opatrenia podľa článku 68): členské štáty sa mohli do 1. augusta 2009 rozhodnúť, či použijú až 10% svojich stropov vnútroštátneho rozpočtu na priame platby a túto sumu použijú na podporu poľnohospodárov so začiatkom v roku 2010.
- Rozšírenie jednotnej platby na plochu (SAPS) na členské štáty EÚ, ktoré uplatňovali zjednodušený režim jednotnej platby na plochu do roku 2013.
- Dodatočné financovanie farmárov v EÚ-12 pridelo 90 miliónov EUR v krajinách EÚ-12 na uľahčenie využívania článku 68, kým sa farmárom postupne nezaviedli priame platby.
- Prevody finančných prostriedkov z rozpočtu na priamu pomoc do rozpočtu na rozvoj vidieka predstavovali platby všetkým farmárom, ktorí dostali viac ako 5 000 EUR vo forme priamej pomoci. Priama platba sa znížila o 5% a peniaze boli prevedené do rozpočtu na rozvoj vidieka. Táto sadzba sa mala v roku 2012 zvýšiť na 10%. V prípade platieb nad 300 000 EUR ročne sa uplatnilo následné zníženie o 4%.
- Investičná pomoc pre mladých farmárov v rámci rozvoja vidieka sa zvýšila z 55 000 EUR na 70 000 EUR.
- Zrušenie povinného vyňatia pôdy z produkcie, pri ktorom sa od farmárov požadovalo, aby nechali 10% svojej ornej pôdy ležať ladom. To im umožnilo maximalizovať svoj výrobný potenciál.

- Podporované krízové plnenie pre tých, ktorí spĺňajú podmienky životného prostredia, dobrých životných podmienok zvierat a kvality potravín. Farmári, ktorí nespĺnili tieto pravidlá, dostali zníženú podporu.
- Opatrenia intervenčných mechanizmov na zabezpečenie ponuky na trhu, ktoré by nemali spomaliť schopnosť farmárov reagovať na vývoj na trhu. Intervenčná cena sa zrušila v prípade bravčového mäsa, jačmeňa a ciroku. V prípade obilnín bola intervenčná cena 101,31 EUR za tonu. V prípade vyššej sumy sa nákupy uskutočňovali prostredníctvom verejnej súťaže. V prípade masla bola horná hranica intervenčných nákupov 30 000 ton a sušeného odstredeného mlieka 109 000 ton. Nad rámec tohto objemu sa intervenčné nákupy uskutočňovali prostredníctvom verejnej súťaže.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

3. SPOLOČNÁ POĽNOHOSPODÁRSKA POLITIKA V SÚČASNOSTI (2014-2020)

Poľnohospodárstvo je od svojho vzniku veľmi špecifické odvetvie v porovnaní s ostatnými. Už ku koncu 18. storočia sa vyvinul ekonomický smer fyziokratizmus, ktorý za hlavný produkčný faktor považoval pôdu a poľnohospodársku výrobu staval na vyšší stupeň ako ostatné odvetvia. François Quesnay, jeden z hlavných predstaviteľov tohto smeru tvrdil, že poľnohospodárska produkcia je jediná produktívna práca, ktorá znásobuje výrobné náklady a vytvára čistý produkt. Ale zároveň je to jediné odvetvie, ktoré je závislé od počasia a klimatických podmienok. Táto závislosť nielen udáva sezónnosť odvetvia, ale predstavuje aj jedno z rizík spojených s hospodárskym vývojom na vidieku, zamestnanosťou a sociálnymi podmienkami, ktoré sú úmerné výške príjmov v sektore. Posledné odhady hovoria, že príjmy v poľnohospodárstve sú nižšie o cca 40% v porovnaní s ostatnými odvetviami, a to aj napriek paradoxu, že toto odvetvie je najdôležitejšie. Sezónnosť odvetvia súvisí s "medzerou" medzi dopytom a ponukou vyprodukovaných tovarov, prevažne pri produkcii väčších objemov obilnín. Tieto špecifiká majú vplyv na rozhodovanie sa farmárov nielen z hľadiska produktivity, ale aj ekonomického hľadiska po zohľadnení výnosov a nákladov. Napriek tomu je dôležité aby farmári dodržiavali zásady ochrany biodiverzity, ekologického hospodárstva a samozrejme plnili hygienické, fyto-sanitárne a zdravotné štandardy.

A práve toto je príležitosť pre verejný sektor a jeho vzťah k tomuto odvetviu a to nielen z pohľadu podpory podnikania, ale aj pozitívnych vplyvov na životné prostredie. Ale vzhľadom na rozdiely medzi jednotlivými regiónmi a štátmi, tento vzťah je značne nestabilný. Tomuto má napomáhať SPP, ktorá nie je len jednostranne

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

orientovaná politika založená na reguláciách, ale predstavuje partnerstvo medzi inštitúciami EÚ, členskými štátmi EÚ a v neposlednom rade farmármi v nich. Cieľom tohto vzťahu je v prvom rade podpora farmárov a zlepšenie produktivity v odvetví poľnohospodárstva. Tento cieľ je nadviazaný na jeden z pôvodných cieľov, ktorým bola stabilizácia a zabezpečenie dostupnosti potravín pre obyvateľov EÚ. Druhým cieľom je už tradične snaha o zabezpečenie adekvátnych príjmov farmárov. Ostatné tri ciele sa od vzniku SPP mierne upravili aby reflektovali aktuálne problémy. V prvom rade ide o podporu riešení, ktoré súvisia so zmenou klímy a snahy o udržateľné hospodárenie s dostupnými prírodnými zdrojmi. Zvyšné dva ciele sa zameriavajú na vidiecke oblasti v rámci EÚ a uchovanie ich rázu. Keďže vidiecke oblasti, vzhľadom na hospodársku štruktúru zameranú na primárny sektor, nie sú konkurenčné s mestskými regiónmi a ich hlavný problém je odliv pracovnej sily, resp. jej starnutie, SPP vyvíja snahy o zachovanie vidieka podporou udržania a tvorby pracovných miest v poľnohospodárskom a agropotravinárskom odvetví.

Rozpočet SPP na obdobie 2014 – 2020 má výšku 362,79 miliárd € (v cenách z roku 2011), pričom tri štvrtiny boli alokované do 1. piliera.

V roku 2018 získali farmári podporu vo výške 58,82 miliardy €, pričom na podporu príjmu bolo alokovaných 41,74 miliárd €, rozvoj vidieka 14,37 miliárd € a na trhové opatrenia 2,7 miliárd €. Len pre porovnanie, rozpočet celej EÚ na rok 2018 bol 162,11 miliárd €. Tento podiel potvrdzuje dôležitosť tejto politiky pre členské štáty EÚ. Táto podpora je spravovaná na národnej úrovni každým členským štátom zvlášť. Podpora je vyplácaná prostredníctvom dvoch fondov, a to Európskym poľnohospodárskym záručným fondom, ktorý

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

sa zameriava na poskytovanie priamej podpory a financovanie trhových opatrení a Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka, ktorý poskytuje podporu v rámci 2. piliera.

Hlavné smerovanie Spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie 2014 – 2020 sa týkajú týchto bodov (Európsky parlament, 2020):

- konverzia oddelenej pomoci na viacfunkčný systém podpory. Fáza oddelenia výroby od poľnohospodárskej pomoci v prospech všeobecnej podpory príjmov, ktorá sa začala v roku 2003, ponecháva priestor na fázu opätovného spojenia nástrojov s osobitnými cieľmi, pričom sa vypustia všetky historické referenčné hodnoty. Jednotné platby pre podniky nahrádza systém platieb podľa etáp alebo vrstiev so siedmimi zložkami: 1) „základná platba“; 2) „zelená“ platba v prospech environmentálnych verejných statkov (ekologizácia); 3) dodatočná platba mladým poľnohospodárom; 4) redistributívna platba, na základe ktorej sa môže zvýšiť podpora pre prvé hektáre poľnohospodárskeho podniku; 5) dodatočná podpora k príjmom v oblastiach s prírodnými obmedzeniami; 6) pomoc spojená s výrobou; 7) a napokon zjednodušený režim v prospech malých poľnohospodárov. Nová pomoc na hektár je vyhradená len pre aktívnych poľnohospodárov,
- upevnenie obidvoch pilierov SPP: prvého piliera, z ktorého sa financujú priama pomoc a trhové opatrenia a ktorý sa v plnej miere hradí z prostriedkov Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF); druhého piliera na podporu rozvoja vidieka, režimom spolufinancovania. Ruší sa modulácia priamej pomoci v prospech druhého piliera a nahrádza ju povinné zníženie základných platieb, ktoré presahujú

150 000 EUR (tzv. degresivita). Zvýšila sa aj pružnosť presúvania prostriedkov medzi piliermi: od roku 2015 majú členské štáty možnosť presúvať prostriedky, ktoré im boli pôvodne pridelené, v oboch smeroch (z prvého piliera do druhého do výšky 15 % a z druhého piliera do prvého v prípade niektorých štátov až do výšky 25 %),

- konsolidácia nástrojov jednotnej spoločnej organizácie trhov (SOT), ktoré sa stali ochranným mechanizmom, ktorý sa uplatňuje len v prípade krízy cien a narušenia trhov. Okrem toho sa potvrdilo zrušenie všetkých opatrení kontroly ponuky: systém kvót na cukor prestal platiť v septembri 2017 a práva na výsadbu vinohradov v roku 2016 nahradil systém povolení. Novému bezkvótovému systému v mliekarenskom sektore, ktorý platí od roku 2015, predchádzalo prijatie mini balíka predpisov týkajúcich sa mlieka (nariadenie (EÚ) č. 261/2012, Ú. v. EÚ L 94, 30.3.2012). Nová jednotná SOT vytvára novú rezervu pre prípad krízy, aby bolo možné reagovať na prípadné narušenia trhov),
- integrovanejší a cielenejší územný prístup k rozvoju vidieka. Bola stanovená lepšia koordinácia vidieckych opatrení s ostatnými štrukturálnymi fondmi. Zjednodušila sa široká škála existujúcich nástrojov v rámci druhého piliera SPP, aby bolo možné zamerať sa na podporu konkurencieschopnosti, inovácií, poľnohospodárstva založeného na znalostiach, mladých poľnohospodárov na začiatku podnikateľskej činnosti, na udržateľné riadenie prírodných zdrojov a vyvážený územný rozvoj.

Spoločná poľnohospodárska politika sa uplatňuje v rámci 2 pilierov:

1. Priame platby a trhové opatrenia - poskytujú sa priamo poľnohospodárom, aby im zabezpečili záruku príjmu a kompenzovali vysokú volatilitu cien na poľnohospodárskych trhoch v EÚ. Podmienkou je, aby dodržiavali normy v oblasti bezpečnosti potravín, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat.
2. Rozvoj vidieka - má za cieľ zlepšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, dosiahnuť udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a realizovať opatrenia v oblasti klímy a v neposlednom rade podporiť vyvážený územný rozvoj vidieckych oblastí.

V rámci predkladaného manuálu sa zameriavame najmä na oblasť prvého piliera, nakoľko väčšina zdrojov pre poľnohospodárov prichádza vo forme priamych platieb. Vzhľadom na diverzitu druhov podpôr (agroenvironment, ANC, projektové podpory), ako aj široké spektrum žiadateľov nie je možné v rámci manuálu komplexne pokryť oblasť druhého piliera.

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

4. PRIAME PLATBY (1. pilier)

V podmienkach SR môžu poľnohospodári žiadať o priame platby v rámci 1. a 2. piliera. V manuáli sa venujeme oblasti 1. piliera financovaného z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu, kde poľnohospodári žiadajú o 2 skupiny platieb, a to:

- a) oddelené priame platby (vyplácajú sa bez ohľadu na komoditu),
- b) viazané priame platby (vyplácajú sa vo väzbe na konkrétnu komoditu).

Legislatíva upravujúca systém priamych platieb v SR (1. pilier)

- Nariadenie vlády Slovenskej republiky 342/2004 Z.z. z 20. novembra 2014, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 36/2005 Z.z. z 18. februára 2015, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb
- Usmernenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky k nariadeniu vlády SR č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb

V nasledovnej časti manuálu uvádzame jednotlivé druhy podpôr a podmienky pre ich získanie zo strany žiadateľov o podpory. Táto časť bola vypracovaná z vyššie uvedených právnych predpisov upravujúcich systém priamych platieb v SR.

4.1 ODDELENÉ PRIAME PLATBY

K oddeleným priamym platbám patria:

- a) jednotná platba na plochu (prechodný zjednodušený režim základnej platby),
- b) platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie,
- c) platba pre mladých poľnohospodárov.

Žiadosť o priame platby sa predkladá Pôdohospodárskej platobnej agentúre žiadateľom, ktorým je osoba, ktorá obhospodaruje poľnohospodársku plochu vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky.

Podmienkou na poskytnutie podpory žiadateľovi je, že poľnohospodárska plocha:

- a) dosahuje výmeru najmenej 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé časti dielov pôdnych blokov príslušného druhu poľnohospodárskej plochy s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným žiadateľom,

- b) je mu k dispozícii k 31. máju príslušného roka,
- c) má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená,
- d) je využívaná na pestovanie rýchlorastúcich drevín druhov stromov je vysadená druhmi stromov, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky 342/2004 Z.z. z 20. novembra 2014, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb, vrátane dodržania maximálneho cyklu zberu,
- e) je využívaná na pestovanie konope je osiata osivom odrôd podľa osobitného predpisu (Čl. 9 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 639/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, a ktorým sa mení príloha X k uvedenému Nariadeniu (Ú. v. EÚ L 181, 20. 6. 2014).

Zoznam rýchlorastúcich drevín a ich klonov podľa bodu d)

<i>Názov mladiny slovenský</i>	<i>Názov mladiny latinský</i>	<i>Maximálny cyklus zber (v rokoch)</i>
Topoľ a jeho klony (Populus spp.)		
Topoľ osikový	Populus tremula	8

Topoľ čierny	Populus nigra	10
Topoľ robusta	Populus x euroamericana ('Robusta')	8
Topoľ simonov	Populus simonii	8
Topoľ chlpatoplodý	Populus trichocarpa	8
Topoľ maximowiczov	Populus maximowiczii	8
Vrba a jej klony (Salix spp.)		
Vrba biela	Salix alba	8
Vrba košíkárská	Salix viminalis	5
Vrba rakytová	Salix caprea	8
Vrba lykocovitá	Salix daphnoides	5
Jelša a jej klony (Alnus spp.)		
Jelša lepkavá	Alnus glutinosa Gaertn.	8
Jelša sivá	Alnus incana.	8

Jelša zelená	<i>Alnus viridis</i>	8
Ostatné		
Jaseň štíhly	<i>Fraxinus excelsior</i>	8
Breza previsnutá	<i>Betula pendula</i>	10
Gaštan jedlý	<i>Castanea sativa</i>	10
Hrab obyčajný	<i>Carpinus betulus</i>	10
Čerešňa vtáčia	<i>Prunus avium</i>	10

Priame platby sa poskytnú na výmeru poľnohospodárskej plochy, ktorú žiadateľ obhospodaruje a na ktorú možno poskytnúť podporu vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov a ktorá sa využíva na poľnohospodársku činnosť alebo sa prevažne využíva na poľnohospodársku činnosť. Ak sa poľnohospodárska plocha využíva aj na nepoľnohospodársku činnosť, považuje sa za plochu využívanú prevažne na poľnohospodársku činnosť, ak jej využitie na poľnohospodársku činnosť nie je vzhľadom na intenzitu, povahu, trvanie a časové rozvrhnutie nepoľnohospodárskej činnosti obmedzené viac ako 28 dní v príslušnom roku, z toho v období od

15. mája do 15. septembra príslušného roka môže byť využitie tejto plochy na poľnohospodársku činnosť obmedzené najviac 14 dní.

Žiadateľ o priame platby musí spĺňať 3 základné podmienky, a to:

- a) spĺňa požiadavky na aktívneho poľnohospodára,
- b) spĺňa pravidlá krížového plnenia,
- c) vykonáva poľnohospodársku činnosť podľa osobitného predpisu (čl. 4 ods. 1 písm. c) bod i) nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 v platnom znení) alebo udržiava poľnohospodársku plochu (čl. 4 ods. 1 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 v platnom znení).

Priame platby sa poskytnú aj žiadateľovi, ktorý nespĺňa 3 vyššie uvedené podmienky, ale vykonáva minimálnu činnosť na poľnohospodárskej ploche prirodzene ponechanej v stave vhodnom na pastvu, t.j. žiadateľ o priame platby na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy trvalý trávny porast povinný v roku, v ktorom podal žiadosť, trvalo zabezpečuje jej udržiavanie; udržiavaním plochy sa rozumie činnosť, ktorá zabráni rozširovaniu samonáletov drevín, invázií druhov rastlín a húževnatých burín.

Požiadavky na aktívneho poľnohospodára

Priame platby sa neposkytnú, ak poľnohospodárska plocha prirodzene ponechaná v stave vhodnom na pastvu predstavuje viac ako 50 % celej poľnohospodárskej plochy a ak sa na tejto poľnohospodárskej ploche nevykonáva minimálna činnosť.

Pravidlá krížového plnenia

Žiadateľ o priame platby je povinný spĺňať pravidlá krížového plnenia, ktoré sa týkajú nasledovných oblastí:

- a) životné prostredie, zmena klímy a dobrý poľnohospodársky stav pôdy,
- b) verejné zdravie a zdravie zvierat a rastlín,
- c) dobré životné podmienky zvierat.

Pravidlá krížového plnenia tvoria podmienky v rámci tzv. DPEP = Dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky a PH = Požiadavky hospodárenia.

Oblasť: Životné prostredie, zmeny klímy, dobré poľnohospodárske podmienky pôdy

Hlavná otázka - Vodné zdroje

	Požiadavky a normy	Podmienky
PH 1		a) Dodržiavať požiadavky objemu skladovacích kapacít pre jednotlivé druhy hospodárskych hnojív podľa osobitného predpisu (§ 3 až 10c zákona č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov) Koeficienty pre výpočet množstva dusíka sú uvedené v nasledovnej tabuľke. b) Dodržiavať podmienku umiestnenia dočasnej voľnej skládky na poľnohospodárskej pôde so svahovitou do 3° s vylúčením produkčných blokov s vysokým stupňom obmedzenia.

c) Dodržiavať skladovacia lehotu maštalného hnoja na voľnej skládke od prvej navážky podľa osobitného predpisu (§ 3 až 10c zákona č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov).

d) Dodržiavať odstup v nárazníkových zónach od brehovej čiary vodného toku alebo od zátopovej čiary vodnej nádrže a hranice ochranného pásma I. stupňa zdroja podzemnej vody podľa osobitného predpisu (§ 10c ods. 11 zákona č. 136/2000 Z. z. v znení zákona č. 394/2015 Z. z.).

e) Dodržiavať povinnosť viesť presnú prvotnú evidenciu o striedaní plodín, agrotechnike a hnojení pozemkov podľa osobitného predpisu (Zákon č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív.

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach).

f) Dodržiavať povinnosť vypracovania a dodržiavania programu používania hnojív s obsahom dusíka. Koeficienty pre výpočet množstva dusíka sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

g) Dodržiavať zákaz hnojenia podľa osobitného predpisu.

h) Dodržiavať požiadavku neaplikovania hnojív s obsahom dusíka na

		zamrznutú pôdu, zasneženú pôdu alebo pôdu zamokrenú súvislou vrstvou vody. i) Dodržiavať požiadavku aplikácie maximálne povolenej dávky 170 kg/ha/rok celkového dusíka z hospodárskych hnojív. Koeficienty pre výpočet množstva dusíka sú uvedené v nasledovnej tabuľke.
DPEP 1	Vytvorenie nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov	a) Dodržiavať zákaz používania priemyselných a organických hnojív s obsahom dusíka v nárazníkových zónach pozdĺž útvarov povrchových vôd a odkrytých podzemných vôd v šírke do desať metrov od brehovej čiary na diele pôdneho bloku vedeného v systéme identifikácie poľnohospodárskych pozemkov – LPIS.
DPEP 2	Regulovanie používania vôd	a) Zabezpečiť a mať k dispozícii povolenie na odber povrchových a podzemných vôd na zavlažovanie podľa osobitného predpisu (§ 21 ods. 1 písm. h) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov - vodný zákon) alebo zmluvu so správcom štátnych závlahových sústav, ak dochádza k zavlažovaniu.
DPEP 3	Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu	a) Dodržiavať povinnosť viesť v podniku dokumentáciu o nadobudnutí a o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami. b) Dodržiavať zákaz priameho vypúšťania a zabrániť nepriamemu vypúšťaniu nebezpečných látok do podzemných vôd. c) Zabezpečiť pravidelné vykonávanie kontroly skladov a skládok, skúšky

		tesnosti potrubí, nádrží a prostriedkov na prepravu látok, ako aj vykonávanie ich pravidelnej údržby a opravy. d) Vybudovať a riadne prevádzkovať účinné kontrolné systémy na včasné zistenie úniku látok a na pravidelné hodnotenie výsledkov sledovania.
--	--	---

a) Hlavná otázka - Pôda a zásoby uhlíka

DPEP 4	Minimálne krytie pôdy	a) Zabezpečiť v termíne od 1. novembra do 1. marca na ornej pôde so svahovitosťou nad 12° najmenej 40 % vegetačné pokrytie výmery ornej pôdy oziminou, viacročnou krmovinou alebo medziplodinou alebo strniskom.
DPEP 5	Minimálne obhospodarovanie pôdy s cieľom obmedziť eróziu	a) Zabezpečiť, aby sa na ornej pôde so svahovitosťou nad 7° nepestovali širokoriadkové plodiny bez uplatňovania protieróznych agrotechnických opatrení. b) Zabezpečiť, aby sa na ornej pôde so svahovitosťou nad 12° nepestovali širokoriadkové plodiny.
DPEP 6	Udržanie množstva organickej hmoty v pôde vrátane zákazu	a) Dodržiavať zákaz pestovania tej istej okopaniny na tej istej ploche počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov. b) Dodržiavať zákaz vypaľovania strnísk a pálenia rastlinných zvyškov po zbere úrody z obilnín, strukovín a olejní.

	vypaľovania ornej pôdy so strniskom	<p>c) Dodržiavať zákaz vypaľovania trvalých trávnych porastov počas celého roka.</p> <p>d) Zabezpečiť, aby orná pôda obrábaná na pestovanie plodín bola obhospodarovaná v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním žiadateľa.</p>
--	-------------------------------------	--

b) Hlavná otázka - Biodiverzita

PH 2	Ochrana voľne žijúcich vtákov	<p>a) Dodržiavať zákaz poškodzovania a odstraňovania hniezdných stanovišť.</p> <p>b) Dodržiavať zákaz rušenia hniezdenia vtákov vplyvom agrotechnických opatrení v období od 1. marca do 30. septembra, ako aj počas obdobia vyvážania mláďat.</p> <p>c) Dodržiavať zákaz chytania, zraňovania, usmrcovania dospelého jedinca vtáka a jeho vývinového štádia a ničenia vaječ.</p>
PH 3	Ochrana biotopov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín	<p>a) Dodržiavať zákaz odstraňovania a narušovania krajinných prvkov na ornej pôde, ako sú živé ploty, solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa a medza.</p> <p>b) Dodržiavať zákaz zasahovania do biotopu európskeho významu, ktorým je možné biotop poškodiť alebo zničiť.</p>

c) Hlavná otázka - Krajina, minimálna miera údržby

DPEP 7	Zachovanie krajinných prvkov vrátane zákazu strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtáctva a v období hniezdenia	a) Dodržiavať zákaz odstraňovania a narušovania krajinných prvkov na ornej pôde, ako sú živé ploty, solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa a medza. b) Dodržiavať zákaz strihania živých plotov a stromov, pri ktorom dochádza k rušeniu hniezdísk počas obdobia reprodukcie vtákov a v období hniezdenia; obdobím hniezdenia je obdobie od 1. apríla do 30. septembra.
-----------	---	---

Oblasť: Verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín

a) Hlavná otázka - Bezpečnosť potravín

PH 4	Bezpečnosť potravín a krmív	a) Dodržiavať zákaz umiestňovať na trh zdraviu škodlivú potravinu alebo potravinu nevhodnú na ľudskú potrebu. b) Dodržiavať zásady skladovania krmív tak, aby nedochádzalo k ich kontaminácii osivami, biocídmami, prípravkami na ochranu rastlín,
------	-----------------------------	---

	<p>Ochrana vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov</p>	<p>medikovanými krmivami a inými zakázanými látkami alebo ku krížovej kontaminácii s krmivami živočíšneho pôvodu a aby boli bez viditeľných znakov zaplesnenia alebo zamorenia živými škodcami.</p> <p>c) Dodržiavať používanie len takých krmív, vrátane krmív určených na miešanie vlastných krmných zmesí, ktoré pochádzajú od registrovaných alebo schválených krmivárskych podnikov podľa osobitného predpisu (Čl. 5 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 183/2005 z 12. januára 2005, ktorým sa ustanovujú požiadavky na hygienu krmív (Ú. v. EÚ L 35, 8. 2. 2005) v platnom znení).</p> <p>d) Dodržiavať zásady používania krmných surovín živočíšneho pôvodu a geneticky modifikovaných krmných surovín pri výkone pridružených činností, miešania krmiva na účely vlastného hospodárenia, prepravy a manipulácie s krmivami podľa osobitného predpisu (Čl. 5 ods. 5 nariadenia (ES) č. 183/2005 v platnom znení).</p> <p>e) Dodržiavať povinnosť viesť potrebné záznamy ohľadne chovu zvierat, výroby prvotných produktov živočíšneho pôvodu alebo rastlinného pôvodu podľa osobitného predpisu (Čl. 18 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ., kap. 15/zv. 6) v platnom znení).</p>
--	---	---

	f) Dodržiavať zásady skladovania odpadov a nebezpečných látok tak, aby sa zabránilo kontaminácii vyrábaných potravín. g) Dodržiavať zásady vhodného skladovania a správneho používania doplnkových látok do krmív, veterinárnych liečiv a biocídov. h) Pri zvieratách, od ktorých pochádza mlieko na ľudskú spotrebu, dodržiavať zachovávanie celkového dobrého zdravotného stavu zvierat a chovu bez tuberkulózy a brucelózy. i) Dodržiavať zásady umiestňovania a konštrukčnej úpravy zariadenia a priestorov, kde sa mlieko skladuje, spracúva a chladí tak, aby sa zabránilo riziku kontaminácie mlieka. j) Dodržiavať zásady skladovania mlieka tak, aby priestory používané na skladovanie mlieka boli chránené proti škodcom, oddelené od priestorov, kde sú ustajnené zvieratá, vybavené príslušným chladiacim zariadením a povrch tohto príslušenstva, ktoré prichádza do kontaktu s mliekom, bol ľahko čistiteľný a dezinfikovateľný. k) Dodržiavať vykonávanie dojenia hygienickým spôsobom a ochladzovanie mlieka na požadovanú teplotu, okamžitého schladenia na teplotu najviac 8 °C, ak sa vykonáva každodenný zber, alebo na teplotu najviac 6 °C, ak sa zber nevykonáva denne. l) Dodržiavať zásady skladovania vajec v čistote, v suchu, bez vonkajšieho zápachu, ochrany pred nárazom a pred priamym slnečným žiarením. m) Dodržiavať povinnosť viesť dokumentáciu o všetkých dodávateľoch a

		<p>odberateľoch krmív so zameraním na presnú identifikáciu dodávateľa alebo odberateľa a druhu krmív, ich množstiev a termínov dodania alebo odoslania krmív.</p> <p>n) Dodržiavať povinnosť zavedenia systémov a postupov pre vysledovateľnosť vstupov a výstupov na farme v položkách dodávateľ, druh a množstvo, dátum dodania, dátum, kedy produkt opustil farmu, a uchovávať tieto informácie vo formáte, ktorý v prípade vyžiadania umožní ich ľahkú dostupnosť a poskytnutie.</p> <p>o) Dodržiavať povinnosť zabezpečiť neodkladné stiahnutie potraviny z trhu a oznámiť túto skutočnosť príslušnému orgánu a spotrebiteľom, ak sa vyskytol problém v oblasti potravinovej bezpečnosti.</p> <p>p) Dodržiavať povinnosť siahnuť krmivo z obehu a informovať o tom príslušné orgány, v prípade ak žiadateľ zistil, že krmna surovina, ktorú vyprodukoval alebo umiestnil na trhu, nie je v súlade s požiadavkami na bezpečnosť krmív podľa osobitného predpisu (Príloha č. 1 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív v znení neskorších predpisov).</p>
PH 5	Zabránenie používaniu určitých látok s hormonálnym alebo tyrostatickým	<p>a) Dodržiavať zákaz podávania látok podľa osobitného predpisu (Príloha č. 1 a 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 609/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyrostatickým účinkom a beta – agonistických látok v</p>

	účinkom a beta-agonistov pri chove hospodárskych zvierat	<p>chove hospodárskych zvierat) hospodárskym zvieratám na produkciu potravín alebo zvieratám akvakultúry.</p> <p>b) Dodržiavať zásady používania zakázaných látok na farme podľa osobitného predpisu (§ 4 a 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 609/2008 Z. z.)</p> <p>c) Dodržiavať zákaz odosielať na zabitie hospodárske zvieratá, ktorým boli podané zakázané látky, alebo uvádzať na trh mäso na ľudskú spotrebu alebo iné živočíšne produkty získané z hospodárskych zvierat alebo zvieratá akvakultúry, ktorým boli podané zakázané látky, okrem povolených výnimiek.</p> <p>d) Dodržiavať povinnosť vedenia záznamov o podávaní zakázaných látok.</p>
--	--	--

b) Hlavná otázka - Identifikácia a registrácia zvierat

PH 6	Identifikácia a registrácia ošípaných	<p>a) Dodržiavať povinnosť registrácie chovu ošípaných podľa osobitného predpisu (§ 37 ods. 2 písm. b) prvý bod zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti).</p> <p>b) Dodržiavať povinnosť vedenia registra chovu ošípaných podľa osobitného predpisu (§ 37 ods. 2 písm. b) prvý bod zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti).</p>
------	---------------------------------------	--

		<p>c) Dodržiavať povinnosť zaznamenávania všetkých údajov v registri chovu ošípaných podľa osobitného predpisu (§ 11 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 17/2012 Z. z. o identifikácii a registrácii ošípaných).</p> <p>d) Dodržiavať zásadu trvalého označenia ošípanej podľa osobitného predpisu (§ 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 305/2003 Z. z. o identifikácii a registrácii zvierat v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 429/2005 Z. z.).</p> <p>e) Dodržiavať povinnosť hlásenia každej zmeny v chove ošípaných do Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat do desiateho dňa nasledujúceho mesiaca podľa osobitného predpisu (§ 9 vyhlášky č. 17/2012 Z. z.)</p> <p>f) Dodržiavať povinnosť archivácie registra chovu ošípaných po dobu najmenej troch rokov podľa osobitného predpisu (§ 4 nariadenia vlády č. 305/2003 Z. z. v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 429/2005 Z. z.)</p>
PH 7	Identifikácia a registrácia hovädzieho dobytká	<p>a) Dodržiavať povinnosť vedenia individuálneho registra hovädzieho dobytká podľa osobitného predpisu (§ 37 ods. 2 písm. b) prvý bod zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti).</p> <p>b) Dodržiavať povinnosť zaznamenávania všetkých údajov v individuálnom registri chovu hovädzieho dobytká podľa osobitného predpisu (§ 10 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 20/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii</p>

		<p>hovádzieho dobytku).</p> <p>c) Dodržiavať zásadu trvalého označovania hovädzieho dobytku podľa osobitného predpisu (Čl. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000 zo 17. júla 2000, ktorým sa zriaďuje systém identifikácie a registrácie hovädzieho dobytku, o označovaní hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa, a ktorým sa zrušuje na riadenie Rady (ES) č. 820/97 (Ú. v. EÚ L 204, 11. 8. 2000) v platnom znení).</p> <p>d) Dodržiavať povinnosť hlásenia každej zmeny v chove hovädzieho dobytku do Centrálnnej evidencie hospodárskych zvierat do siedmich dní odo dňa zmeny podľa osobitného predpisu (§ 7 vyhlášky č. 20/2012 Z. z.).</p> <p>e) Dodržiavať povinnosť sprevádzania zvierat a sprievodnými dokladmi pri premiestňovaní mimo farmy v rámci územia Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu (§ 8 a 9 vyhlášky č. 20/2012 Z. z.).</p> <p>f) Dodržiavať povinnosť archivácie individuálneho registra hovädzieho dobytku po dobu najmenej troch rokov podľa osobitného predpisu (Čl. 7 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1760/2000 v platnom znení).</p>
PH 8	Identifikácia a registrácia oviec a kôz	<p>a) Dodržiavať povinnosť vedenia individuálneho registra oviec a kôz podľa osobitného predpisu (§ 37 ods. 2 písm. b) prvý bod zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti).</p> <p>b) Dodržiavať povinnosť zaznamenávania všetkých údajov v individuálnom registri chovu oviec a kôz podľa osobitného predpisu (§ 10 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č.</p>

	<p>18/2012 Z. z. o identifikácii a registrácii oviec a kôz).</p> <p>c) Dodržiavať zásadu trvalého označovania oviec a kôz podľa osobitného predpisu (Príloha A nariadenia Rady (ES) č. 21/2004 zo 17. decembra 2003 , ktorým sa ustanovuje systém na identifikáciu a registráciu oviec a kôz a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 178/2003 a smernice 92/102/EHS a 64/432/EHS (Ú. v. EÚ L 5, 9. 1. 2004) v platnom znení).</p> <p>d) Dodržiavať povinnosť hlásenia každej zmeny v chove oviec a kôz do centrálnej evidencie hospodárskych zvierat do siedmich dní odo dňa zmeny podľa osobitného predpisu (§ 7 až 9 vyhlášky č. 18/2012 Z. z.).</p> <p>e) Dodržiavať povinnosť archivácie individuálneho registra oviec a kôz po dobu najmenej troch rokov podľa osobitného predpisu (čl. 5 nariadenia (ES) č. 21/2004 v platnom znení).</p>
--	--

c) Hlavná otázka - Choroby zvierat

PH 9	Pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií	<p>a) Dodržiavať zákaz skrmovania živočíšnych bielkovín alebo krmív s obsahom živočíšnych bielkovín okrem povolených výnimiek a mať povolenie príslušného orgánu veterinárnej starostlivosti na zapracovanie živočíšnych bielkovín do krmív pre neprežúvavce a skrmovanie takých krmív neprežúvavcami.</p> <p>b) Dodržiavať povinnosť oznámiť podozrenie na transmisívne spongiformné encefalopatie TSE príslušnému orgánu veterinárnej starostlivosti.</p>
------	--	---

		<p>c) Dodržiavať povinnosť poskytovania údajov potrebných na identifikáciu a vyhľadávanie rizikových zvierat a produktov a splnenie opatrení nariadených príslušným orgánom veterinárnej starostlivosti v súvislosti s podozrením alebo potvrdením TSE.</p> <p>d) Dodržiavať povinnosť plniť požiadavky a mať k dispozícii doklady podľa osobitného predpisu (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorým sa ustanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 3/zv. 32) v platnom znení) pri uvádzaní na trh, obchodovaní, dovoze a vývoze hovädzieho dobytku, oviec a kôz, ich spermy, embryí a vajčiek.</p>
--	--	--

d) Hlavná otázka - Prípravky na ochranu rastlín

PH 10	Používanie prípravkov na ochranu rastlín	a) Dodržiavať povinnosť používania autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín alebo povolených prípravkov na ochranu rastlín v Slovenskej republike podľa osobitného predpisu (Napríklad zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších
-------	--	---

	predpisov v znení neskorších predpisov) a aplikovať ich v súlade s údajmi uvedenými na etikete k prípravku alebo v súlade s pokynmi uvedenými v povolení.
--	---

Oblasť: Dobré životné podmienky zvierat

PH 11	Minimálne normy na ochranu teliat	<p>a) Dodržiavať povinnosť chovateľa kontrolovať ustajnené teľatá minimálne dvakrát denne a teľatá chované vonku aspoň jedenkrát denne, bezodkladne zabezpečiť vhodné ošetrenie všetkým teľatám, ktoré sa javia ako choré alebo poranené, ak je potrebné, konzultovať zdravotný stav s veterinárnym lekárom, a ak sú choré alebo poranené, teľatá izolovať vo vhodnom ustajnení.</p> <p>b) Dodržiavať zásadu, aby ustajnenie bolo konštruované tak, aby umožnilo každému teľaťu si bez problémov ľahnúť, odpočívať, vstať a čistiť sa.</p> <p>c) Dodržiavať zásadu, aby teľatá neboli priväzované, ak sa používa priväzovanie, len v skupinovom ustajnení najviac na jednu hodinu počas kŕmenia, nesmie spôsobovať teľatám poranenie, musí byť pravidelne kontrolované a zostrojené tak, aby umožnilo teľaťu pohybovať sa, a predišlo sa riziku uskrtenia alebo poranenia teľaťa.</p> <p>d) Dodržiavať zákaz používania náhubku u teliat.</p> <p>e) Dodržiavať zásadu, aby teľatá staršie ako osem týždňov neboli ustajnené v individuálnom koterce, ak veterinárny lekár neurčil inak.</p> <p>f) Dodržiavať rozmery individuálnych kotercoz tak, aby zodpovedali</p>
----------	-----------------------------------	---

požiadavkám podľa osobitného predpisu (§ 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 730/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 270/2003 Z. z.) a mali perforované steny, ktoré umožnia teľatám priamy vizuálny a hmatový kontakt.

g) Dodržiavať zásadu chovu teliat v skupine tak, aby každé malo k dispozícii voľnú plochu zodpovedajúcu požiadavkám podľa osobitného predpisu (§ 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 730/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 270/2003 Z. z.)

h) Dodržiavať zásadu, aby podlahy v ustajňovacích priestoroch pre teľatá boli konštruované tak, aby nespôsobili poranenie alebo utrpenie teľatám, ktoré na nich stoja alebo ležia, ustajnené teľatá musia mať pohodlné, čisté, vhodné odvodňované ležovisko a teľatá vo veku do dvoch týždňov musia mať k dispozícii vhodnú podstielku.

i) Dodržiavať zásadu zabezpečenia vhodného a dostatočného prirodzeného alebo umelého osvetlenia.

j) Dodržiavať zásadu, aby materiály používané na výstavbu ustajnenia pre teľatá, s ktorými môžu prísť teľatá do kontaktu, neboli pre ne škodlivé, aby sa dali dôkladne čistiť a dezinfikovať, a stajne, ohrady, príslušenstvo a nástroje, ktoré sa používajú pre teľatá, boli riadne čistené a dezinfikované.

k) Dodržiavať povinnosť kŕmenia teliat najmenej dvakrát denne a zabezpečiť všetkým teľatám ustajneným v skupine a kŕmeným inak ako do úplného

		<p>nasýtenia alebo automatickým kŕmnym systémom prístup ku krmivu v rovnakom čase.</p> <p>l) Zabezpečiť, aby všetky teľatá staršie ako dva týždne mali prístup k dostatočnému množstvu čerstvej vody alebo mali možnosť uspokojiť ich potrebu príjmu tekutín pitím iných tekutín, a zabezpečiť, aby čerstvá napájacia voda bola vždy k dispozícii v horúcom počasí aj pre choré teľatá.</p> <p>m) Zabezpečiť teľatám vhodnú výživu prispôbenú ich veku, hmotnosti, fyziologickým potrebám a potrebám súvisiacim so správaním.</p> <p>n) Zabezpečiť, aby každé teľa bolo napájané mliekom čo najskôr po narodení, najneskôr však do šiestich hodín života.</p> <p>o) Zabezpečiť, aby kŕmne a napájacie zariadenia boli navrhnuté, skonštruované, umiestnené a udržiavané tak, aby sa minimalizovalo znečistenie krmiva a vody.</p> <p>p) Dodržiavať zásadu aspoň raz denne kontrolovať automatizované alebo mechanické zariadenia dôležité pre zdravie a pohodu teliat, ak sa zistí porucha, okamžite ju odstrániť. Ak to nie je možné, robiť primerané kroky na zabezpečenie zdravia a pohody teliat až do odstránenia poruchy. Ak sa v chove používa systém umelého vetrania, zabezpečiť vhodný záložný systém a poplašný systém, ktorý je pravidelne testovaný.</p>
PH 12	Minimálne normy na ochranu ošípaných	<p>a) Dodržiavať zákaz priväzovania prasníc a prasničiek.</p> <p>b) Ustajnenie pre ošípané konštruovať takým spôsobom, aby umožnilo zvieratám napĺňanie ich potrieb, a podlahy v zariadeniach na chov ošípaných navrhovať, zostrojovať a udržiavať tak, aby ošípaným nespôsobovali zranenie</p>

alebo utrpenie.

c) Ak sú ošípané chované v skupinách na betónovej roštovej podlahe, betónová roštová podlaha musí spĺňať požiadavky pre jednotlivé kategórie ošípaných podľa osobitného predpisu (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných v znení neskorších predpisov).

d) Dodržiavať zásadu chovu ošípaných tak, že musia byť najmenej osem hodín denne chované pri osvetlení s intenzitou najmenej 40 luxov (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 368/2007 Z. z.).

e) Zabrániť stálej hlučnosti nad 85 dB, ale aj stálemu alebo náhlemu hluku v budove, kde sa chovajú ošípané.

f) Zabezpečiť stály prístup chovaným ošípaným k dostatočnému množstvu zdraviu neškodného materiálu umožňujúcemu vhodné vyhl'adávacie a manipulačné činnosti.

g) Prijat' vhodné opatrenia na zabránenie agresívneho správania s možnosťou dočasného individuálneho ustajnenia chorých, zranených, napádaných alebo agresívnych zvierat v prípade ošípaných chovaných v skupine.

h) Dodržiavať povinnosť kŕmenia ošípaných najmenej jedenkrát denne vhodným krmivom a zabezpečiť, ak sa ošípané kŕmia v skupine iným spôsobom, ako do úplného nasýtenia, alebo individuálnym automatickým

kŕmnym systémom, aby každá ošípaná mala prístup ku krmivu v rovnakom čase ako ostatné ošípané v skupine.

i) Zabezpečiť stály prístup k dostatočnému množstvu čerstvej vody pre všetky ošípané staršie ako dva týždne.

j) Zabezpečiť v chove ciciakov, aby časť z celkovej plochy podlahy dostatočná na poskytnutie odpočinku pre všetky zvieratá naraz bola plná alebo prekrytá podložkou alebo vhodne podstlaná.

k) Zabezpečiť dostatočný priestor v pôrodnom boxe na cicanie bez ťažkostí.

l) Odstavovať ciciaky po dovŕšení veku 28 dní okrem situácie, ak by neskoršie odstavenie malo nepriaznivý účinok na blaho alebo zdravie matky alebo ciciaka, alebo pri odstavovaní o sedem dní skôr premiestniť ich do špecializovaného ustajnenia spĺňajúceho podmienky.

m) Zabezpečiť, aby prasnú prasnice a prasnú prasničky boli ošetrené proti vonkajším parazitom a vnútorným parazitom a pri umiestňovaní do pôrodnej kliecky boli dôkladne očistené.

n) V týždni predpokladaného prasnica prasniciam a prasničkám poskytnúť vhodný materiál na výstavbu hniezda, ak to nevyklučuje technológia ustajnenia.

o) Zabezpečiť, aby zariadenia na chov prasničiek a prasnic chovaných v skupinách spĺňali požiadavky na voľnú plochu podlahy, povrch podlahy a požiadavky pre rozmery kotercov pre prasnice a prasničky počas obdobia začínajúceho štvrtým týždňom po pripustení a končiaceho jeden týždeň pred očakávaným prasením. Na farme s menej ako desiatimi prasniciami možno

		<p>prasnice a prasničky počas tohto obdobia chovať v individuálnych boxoch, ak sa v nich dokážu jednoducho otočiť, a skupinové boxy nemusia spĺňať ustanovené požiadavky.</p> <p>p) Zabezpečiť dostatočnú voľnú plochu za prasnicou alebo prasničkou pre ľahký prirodzený alebo asistovaný pôrod.</p> <p>q) Zabezpečiť vo voľnom ustajnení prasníc pôrodné boxy alebo zábrany ochraňujúce ciciaky.</p> <p>r) Zabezpečiť zodpovedajúce kŕmenie pre prasnice a prasničky chované v skupinách a vyhovujúce krmivo pre zasušené prasnice a prasničky.</p> <p>s) Zabezpečiť dostatočnú plochu podlahy koterca pre dospelého kanca.</p> <p>t) Zabezpečiť pre každé odstavča alebo chovnú ošípanú chovanú v skupine dostatočnú dostupnú voľnú plochu podlahy.</p> <p>u) Vykonávať len pracovné postupy plánované ako povolené zákroky, ktoré sa skončia porušením alebo stratou citlivej časti tela, z iných ako liečebných alebo diagnostických dôvodov alebo na označovanie ošípaných v súlade s príslušnými predpismi.</p>
PH 13	Ochrana zvierat chovaných na hospodárske účely	<p>a) Zabezpečiť dostatočne početný personál s primeranými schopnosťami a vedomosťami, ktorý sa stará o zvieratá.</p> <p>b) Všetky zvieratá chovať v hospodárskych zariadeniach, v ktorých ich pohoda závisí od včasnej pozornosti ľudí, dôkladne ich kontrolovať najmenej raz denne a zvieratá chované v iných zariadeniach kontrolovať podobným spôsobom v intervaloch dostatočných na vylúčenie akéhokoľvek utrpenia.</p>

	c) Zabezpečiť primerané stále osvetlenie alebo prenosné osvetlenie umožňujúce zvieratá kedykoľvek dôkladne skontrolovať. d) Zabezpečiť, aby každé zviera, ktoré sa javí ako choré alebo poranené, bolo bezodkladne vhodne ošetrované, a ak zviera na takú starostlivosť nereaguje, čo najskôr zabezpečiť veterinárnu pomoc, a ak je to potrebné a možné vzhľadom na používanú technológiu, aby choré alebo poranené zvieratá boli izolované vo vhodnom ustajnení. e) Dodržiavať povinnosť viesť záznamy o každom podanom liečive a o počte uhynutých zvierat zistených pri každej prehliadke. Tieto záznamy uchovávať počas troch rokov a zabezpečiť, aby boli dostupné na požiadanie zodpovedného orgánu. f) Zabezpečiť, aby voľnosť pohybu zvierat nebola obmedzovaná spôsobom, ktorý by im zapríčiňoval zbytočné utrpenie alebo poranenie. g) Zabezpečiť, aby materiály použité na výstavbu ustajnenia a príslušenstvo, s ktorým môžu prísť zvieratá do styku, neboli pre zvieratá škodlivé a dali sa dôkladne čistiť a dezinfikovať. h) Zabezpečiť, aby dvere a priechody boli také široké a vysoké, aby zvieratám pri prechádzaní nimi nespôsobovali poranenia, a ustajnenie a zariadenia na zabezpečenie zvierat boli zostrojené a udržiavané tak, aby na nich neboli ostré hrany alebo výčnelky, ktoré by mohli zvieratá poraniť. i) Zabezpečiť izoláciu, kúrenie a vetranie budovy tak, aby sa cirkulácia vzduchu, prašnosť, teplota, relatívna vlhkosť vzduchu a koncentrácia plynov

udržovali na úrovni, ktorá nie je pre zvieratá škodlivá.

j) Zabezpečiť vhodné a dostatočné prirodzené alebo umelé osvetlenie.

k) Zabezpečiť poskytnutie ochrany proti nepriazni počasia, dravcom a zdravotným rizikám zvieratám, ktoré nie sú chované v budovách, a tam, kde je to možné a potrebné.

l) Všetky automatizované alebo mechanické zariadenia dôležité pre zdravie a pohodu zvierat kontrolovať aspoň raz denne a udržiavať tak, aby bola zabezpečená pohoda zvierat. Ak sa v chove používa systém umelého vetrania, zabezpečiť vhodný záložný systém zaručujúci dostatočnú obnovu vzduchu potrebnú na zachovanie zdravia a pohody zvierat, pri poruche systému, aby poplašný systém chovateľa upozornil na poruchu, ktorý je potrebné pravidelne testovať.

m) Zabezpečiť kŕmenie zvierat plnohodnotnou diétou alebo výživou primeranou ich veku a druhu v intervaloch podľa ich fyziologických potrieb a zabezpečiť, aby sa zvieratám neposkytlo také krmivo alebo tekutina v takej miere alebo s obsahom takých látok, ktoré by im mohli spôsobiť zbytočné utrpenie alebo ich poškodiť.

n) Zabezpečiť všetkým zvieratám denne prístup k pitnej vode, vhodnému vodnému zdroju alebo zabezpečiť príjem vhodných tekutín iným spôsobom.

o) Zabezpečiť, aby kŕmne zariadenia a napájacie zariadenia boli zhotovené a umiestnené tak, aby kontaminácia krmiva a vody a nežiaduci účinok súťaženia medzi zvieratami boli minimálne.

	<p>p) Zabezpečiť, aby zvieratám neboli podávané iné látky okrem tých, ktoré sú podávané z liečebných alebo preventívnych dôvodov, alebo z dôvodov zootechnického ošetrovania podľa osobitného predpisu (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 368/2007 Z. z.).</p> <p>q) Dodržiavať ustanovenia týkajúce sa vykonávania zákrokov na zvieratách porušujúcich neobnoviteľné časti organizmu podľa osobitného predpisu (Príloha č. 1 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 322/2003 Z. z. v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 365/2014 Z. z.).</p> <p>r) Nevykonávať takú plemenitbu a nepoužívať také chovné postupy, ktoré spôsobujú alebo by mohli spôsobovať utrpenie alebo poranenie hociktorého zvierat'a.</p>
--	---

Koeficienty pre výpočet množstva vyprodukovaného dusíka v kg na kus a rok

Počet chovaných hospodárskych zvierat		Ročná produkcia dusíka v kg (možno odpočítať straty dusíka do 30 % v chovoch s podstielkou a do 15 % bez podstielky.)			Predpokladaná potreba mesačnej skladovacej kapacity hospodárskych hnojív v m ³							
					odkanalizovaná maštaľ				neodkanalizovaná maštaľ			
					Maštaľný hnoj		Močovka		Maštaľný hnoj		Hnojovica	
kategória zvierat		počet zvierat (ks)	koef.	kg	koef.	m ³	koef.	m ³	koef.	m ³	koef.	m ³
hovädzí dobytok	do 6 mesiacov veku	ks	14,24		0,20		0,06		0,25		0,22	
	od 6 mesiacov do 24mesiacov veku	ks	53,29		0,68		0,22		0,93		0,84	
	nad 24 mesiacov veku	ks	98,00		1,16		0,41		1,52		1,54	

ošípané	vo výkrme		ks	12,15		0,09		0,08		0,17		0,15
	prasnice a kance		ks	22,52		0,18		0,15		0,35		0,28
ovce	do 12 veku mesiacov		ks	3,75						0,04		
	nad 12 mesiacov veku	samčie pohlavie	ks	12,41						0,11		
		samičie pohlavie	ks	13,34						0,12		
kozy	do 12 veku mesiacov		ks	4,44						0,04		
	nad 12 mesiacov veku	samčie pohlavie	ks	12,41						0,11		
		samičie pohlavie	ks	13,34						0,12		
hrabavá hydina	nosnica		ks	0,79						0,005		0,005
	morka plemenná		ks	1,10						0,009		0,008

	brojler	ks	0,73						0,006			
vodná hydina	plemenná	ks	1,08						0,007			
	brojler	ks	0,73						0,005			
kone		ks	65,0		0,89		0,31					
iné (podľa prílohy č. 1 a prílohy č. 4 k zákonu č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení zákona č. 394/2015 Z. z.)		ks										
		ks										
		ks										

Podmienky udržiavania poľnohospodárskej plochy v stave vhodnom na pastvu alebo pestovanie

Žiadateľ o priame platby je na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy orná pôda povinný v roku, v ktorom podal žiadosť, zabezpečiť, aby orná pôda vhodná na pestovanie plodín, ale ležiaca úhorom,

bola obhospodarovaná; obhospodarovaním sa na účely tohto odseku rozumie najmä zabránenie rozširovaniu samonáletov drevín, odstraňovanie inváznych druhov rastlín a húževnatých burín.

Žiadateľ o priame platby je na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy trvalý trávny porast povinný v roku, v ktorom podal žiadosť, udržiavať všetky plochy kosením, spásaním a doplnkovo aj mulčovaním podľa nadmorskej výšky a v nasledovných termínoch:

Nadmorská výška (m n. m.)	Prvú operáciu na plochách trvalých trávnych porastov (pasenie, kosenie alebo mulčovanie ^{a)}) vykonať najneskôr do:	
	pasenie	kosenie
0-400	1.6.	22.6.
401-600	8.6.	8.7.
601-800	9.7.	29.7.
nad 800	15.7.	8.8.

Žiadateľ je povinný najneskôr do 14 dní po vykonaní kosby odstrániť pokosenú hmotu. Žiadateľ o priame platby je na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy trvalé plodiny povinný v roku, v ktorom

podal žiadosť, zabezpečiť ich obhospodarovanie; obhospodarovaním sa rozumie najmä viditeľné ošetrovanie výsadby a ošetrovanie medziradia v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním žiadateľa.

Žiadateľ o priame platby je na vyššie uvedených dieloch pôdneho bloku povinný v roku, v ktorom podal žiadosť, nevstupovať na túto poľnohospodársku plochu v čase, keď môže dôjsť k jej zhutňovaniu a rozbahneniu. Toto sa nevzťahuje na čas nevyhnutne potrebný na zber plodín v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním žiadateľa.

Druhy platieb

Jednotná platba na plochu

Jednotná platba na plochu sa poskytne žiadateľovi, ktorý spĺňa minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb.

Platba SAPS sa poskytne žiadateľovi, pokiaľ:

- a) spĺňa požiadavky na aktívneho poľnohospodára;
- b) vykonáva poľnohospodársku činnosť *alebo* poľnohospodárska plocha vyhovuje kritériám udržiavania v stave vhodnom na pastvu alebo pestovanie, *alebo* v prípade plôch takto vymedzených v systéme LPIS vykonáva minimálnu činnosť na poľnohospodárskej ploche v stave vhodnom na pastvu;

- c) výmera jeho oprávnenej plochy je minimálne 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé časti dielov pôdnych blokov príslušného druhu poľnohospodárskej plochy s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným žiadateľom;
- d) plocha je mu k dispozícii k 31. máju príslušného kalendárneho roka;
- e) plocha má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená;
- f) v prípade pestovania rýchlorastúcich drevín a/alebo konope je vysadená alebo osiata oprávnenými druhmi rastlín.

Na žiadateľa o platbu SAPS sa vzťahujú vyššie uvedené pravidlá križového plnenia.

Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie

Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie sa poskytne žiadateľovi, ktorý:

- a) spĺňa minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb,
- b) na poľnohospodárskej ploche dodržiava poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie ktoré zahŕňajú diverzifikáciu plodín, zachovávanie existujúceho trvalého trávneho porastu, existenciu oblasti ekologického záujmu. Tieto sa nevzťahujú na plochu žiadateľa spĺňajúcu požiadavky podľa osobitného predpisu (Čl. 29 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91 (Ú. v. EÚ L 189, 20.07.2007) v platnom znení).

Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie sa poskytne žiadateľovi, ktorý:

- a) spĺňa minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb,
- b) na poľnohospodárskej ploche dodržiava poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie ktoré zahŕňajú diverzifikáciu plodín, zachovávanie existujúceho trvalého trávneho porastu, existenciu oblasti ekologického záujmu. Tieto sa nevzťahujú na plochu žiadateľa spĺňajúcu požiadavky podľa osobitného predpisu (Čl. 29 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91 (Ú. v. EÚ L 189, 20.07.2007) v platnom znení).

A. Diverzifikácia plodín

Žiadateľ je v prípade, že jeho nahlásená orná pôda:

- a) predstavuje od 10 do 30 hektárov vrátane, povinný na tejto ploche pestovať aspoň dve rôzne plodiny. Hlavná plodina pritom nesmie pokrývať viac ako 75 % tejto ornej pôdy.
- b) pokrýva viac ako 30 hektárov, povinný na tejto ploche pestovať aspoň tri rôzne plodiny. Hlavná plodina pritom nesmie pokrývať viac ako 75 % tejto ornej pôdy a dve hlavné plodiny spoločne nesmú pokrývať viac ako 95 % tejto ornej pôdy.

Plodinou sa pre potreby postupu diverzifikácia plodín rozumie:

- kultúra niektorého z rodov definovaných v botanickej klasifikácii plodín (obilniny, olejniný, cukrová repa, koreniny, energetické plodiny, atď.);
- kultúra niektorého z druhov v prípade *Brassicaceae* (kapusta, karfiol, reďkev, chren, horčica, atď.), *Solanaceae* (ľuľkovec, paprika, rajčiak, atď.) a *Cucurbitaceae* (tekvica, melón, dyňa, uhorka, atď.);
- trávny alebo iné rastlinné krmivá;
- pôda ležiaca úhorom. Na účely výpočtu podielov rôznych plodín podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúcim obdobie od 15. mája do 15. septembra príslušného roka.

B. Zachovávanie existujúceho trvalého trávneho porastu

Žiadateľ v prípade druhého postupu v rámci platby za ekologizáciu nesmie orať, ani inak premieňať (na iný druh poľnohospodárskej plochy) trvalý trávny porast, v prípade, ak sa plochy TTP nachádzajú úplne, alebo čiastočne v oblastiach citlivých z hľadiska životného prostredia, tzn. TTP je súčasťou územia sústavy chránených území európskeho významu NATURA 2000 (územia zahrnuté v chránených vtáčích územiach a územiach európskeho významu), tzv. „citlivé TTP“.

C. Existencia oblasti ekologického záujmu

Žiadateľ je v prípade, že jeho nahlásená orná pôda pokrýva viac ako 15 hektárov vrátane, povinný zabezpečiť, aby plocha zodpovedajúca aspoň 5 % ornej pôdy podniku, na ktorú možno poskytnúť podporu, bola oblasťou ekologického záujmu. Žiadateľ môže jednu oblasť alebo prvok v jednom roku podania žiadosti nahlásiť iba raz. Žiadateľ môže ako oblasť ekologického záujmu nahlásiť jeden alebo viacero typov plôch podľa nižšie uvedenej tabuľky za použitia príslušných váhových faktorov. Jednotlivé váhové faktory sú stanovené na základe zohľadnenia ekologického prínosu jednotlivých typov oblastí ekologického záujmu.

Prvky	Váhový faktor
Pôda ležiaca úhorom	1
Terasy	1
Krajinné prvky:	
Živé ploty	2
Samostatne stojaci strom	1,5
Stromy v rade	2
Skupina stromov	1,5
Medza	1,5
Nárazníkové zóny	1,5
Plochy s rýchlorastúcimi drevinami	0,5
Plochy s medziplodinami alebo zelenou pokrývkou	0,3
Plochy s plodinami, ktoré viažu dusík	1
Medze iné ako medze uvedené pravidlách krížového plnenia	1,5

Platba pre mladých poľnohospodárov

Platba pre mladých poľnohospodárov sa poskytne žiadateľovi, ktorý spĺňa nasledovné požiadavky:

- a) spĺňa minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb;
- b) žiadateľ po prvý krát zakladá poľnohospodársky podnik ako vedúci predstaviteľ podniku, alebo už takýto podnik založil počas piatich rokov predchádzajúcich prvému podaniu žiadosti o platbu SAPS a zároveň nemá v roku prvého podania žiadosti o platbu SAPS viac ako 40 rokov veku (t.j. nedovŕši 41 rokov veku v príslušnom roku).

Na založenie podniku je potrebné nahliadať v kontexte vedúceho predstaviteľa podniku, t.j. založením v tomto prípade nemožno rozumieť výlučne vznik poľnohospodárskeho podniku napr. zápisom do obchodného registra. Založením sa rozumie vznik takého postavenia mladého poľnohospodára, v ktorom je vedúcim predstaviteľom podniku, čo je podstatné rozlišovať pri jednotlivých typoch žiadateľov.

- c) má ukončené stredné vzdelanie alebo vysokoškolské vzdelanie alebo obdobné vzdelanie v inom členskom štáte Európskej únie s poľnohospodárskym, potravinárskym alebo veterinárnym zameraním. Alternatívne k podmienke ukončeného stredného alebo vysokoškolského vzdelania s poľnohospodárskym, potravinárskym alebo veterinárnym zameraním je žiadateľ o platbu pre mladých poľnohospodárov oprávnený na získanie platby, pokiaľ spĺňa kritérium 18 mesiacov praxe v poľnohospodárskej prvovýrobe

a súčasne má absolvovaný akreditovaný vzdelávací kurz alebo obdobný kurz v inom členskom štáte EÚ zameraný na poľnohospodárske podnikanie.

Platba pre mladých poľnohospodárov sa poskytne žiadateľovi najviac na prvých 28 ha, na ktoré možno poskytnúť podporu.

2.1.VIAZANÉ PRIAME PLATBY

K viazaným priamym platbám patria:

- a) platba na pestovanie cukrovej repy,
- b) platba na pestovanie chmeľu,
- c) platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou,
- d) platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou,
- e) platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny,
- f) platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín,
- g) platba na pestovanie rajčiakov,
- h) platba na chov bahníc, jariek a kôz,
- i) platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku,
- j) platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka.

Všeobecné požiadavky

Žiadosť o priame platby môže Pôdohospodárskej platobnej agentúre predložiť osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť na území Slovenskej republiky.

Na žiadateľa sa vzťahujú:

- a) pravidlá krížového plnenia,
- b) požiadavky na aktívneho poľnohospodára,
- c) podmienky udržiavania poľnohospodárskej plochy – iba v prípade viazaných platieb v rastlinnej výrobe.

Priame platby v rastlinnej výrobe sa poskytnú žiadateľovi, ak poľnohospodárska plocha plodiny dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha, pričom celá poľnohospodárska plocha žiadateľa v príslušnom kalendárnom roku dosahuje výmeru najmenej 1 ha.

Priame platby v živočíšnej výrobe sa poskytnú žiadateľovi, ak celkové platby, ktoré sa majú žiadateľovi v príslušnom kalendárnom roku poskytnúť, dosahujú minimálne 100 eur.

Platba na pestovanie cukrovej repy

Platba na pestovanie cukrovej repy sa poskytne žiadateľovi, ktorý obhospodaruje poľnohospodársku plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky

a na ktorej žiadateľ v príslušnom kalendárnom roku pestuje cukrovú repu. Žiadosť môže platobnej agentúre predložiť žiadateľ, ktorý dodáva cukrovú repu v príslušnom kalendárnom roku cukrovarníckemu podniku podľa osobitného predpisu (čl. 125 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20. 12. 2013) v platnom znení).

Platba na pestovanie chmeľu

Platba na pestovanie chmeľu sa poskytne žiadateľovi, ktorý obhospodaruje poľnohospodársku plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej žiadateľ v príslušnom kalendárnom roku pestuje chmeľ. Platba na pestovanie chmeľu sa poskytne na výmeru chmeľnice, ktorá je vedená v registri chmeľníc podľa osobitného predpisu (§ 4a zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.)

Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou

Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou sa poskytne žiadateľovi, ktorý obhospodaruje poľnohospodársku plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu vedenú v evidencii dielov pôdných blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej žiadateľ v príslušnom kalendárnom roku pestuje vybrané druhy ovocia s vysokou prácnosťou. Vybranými druhmi ovocia s vysokou prácnosťou sú

- a) jahody, lieska obyčajná, bobuľoviny, a to baza čierna, egreše, maliny, ríbezle a ruža jabĺčková,
- b) kôstkoviny, a to broskyne, čerešne, marhule, nektárinky, ringloty, slivky a višne.

Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou sa poskytne na výmeru poľnohospodárskej plochy, ak

- a) je vedená v registri ovocných sádov podľa osobitného predpisu (§ 4a zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.) a
- b) spĺňa podmienku minimálneho počtu životaschopných jedincov na 1 ha ovocného sadu, ktorý je pri jahodách 2 000 kusov a lieske obyčajnej 200 kusov, bobuľovinách, a to baze čiernej 500 kusov, egrešoch, malinách a ríbezliach 2 000 kusov, ruži jabĺčkovej 600 kusov, kôstkovinách 300 kusov.

Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou

Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou sa poskytne žiadateľovi, ktorý obhospodaruje poľnohospodársku plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu vedenú v evidencii dielov pôdných blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej žiadateľ v príslušnom kalendárnom roku pestuje vybrané druhy ovocia s veľmi vysokou prácnosťou. Vybranými druhmi ovocia s veľmi vysokou prácnosťou sú:

- a) hrušky,
- b) jablká.

Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou sa poskytne na výmeru poľnohospodárskej plochy, ak:

- a) je vedená v registri ovocných sádov podľa osobitného predpisu (§ 4a zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.) a
- b) spĺňa podmienku minimálneho počtu 400 kusov životaschopných jedincov na 1 ha ovocného sadu.

Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny

Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny sa poskytne žiadateľovi, ktorý obhospodaruje poľnohospodársku plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky, a na ktorej žiadateľ v príslušnom kalendárnom roku pestuje vybrané druhy zeleniny. Vybranými druhmi zeleniny sú:

- a) listová zelenina, a to šalát a špenát,
- b) cibuľová zelenina, a to cibuľa, cesnak a pór,
- c) hlúbová zelenina, a to kapusta, kel, karfiol, kaleráb a ružičkový kel,
- d) koreňová zelenina, a to cvikla, mrkva, reďkev a reďkovka, petržlen a špargľa,
- e) plodová zelenina, a to baklažán, cuketa, dyňa, kukurica cukrová, melón, paprika, tekvica okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a lisovanie, uhorka nakladačka a uhorka šalátová.

Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny sa poskytne na výmeru poľnohospodárskej plochy, ktorá spĺňa podmienky minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov druhov zeleniny na 1 ha nasledovne:

	<i>Druh zeleniny</i>	<i>Minimálny počet kusov druhov zeleniny na 1 ha (v kusoch)</i>	<i>Minimálna hmotnosť osiva na 1 ha (v gramoch)</i>
Listová zelenina	Šalát	100 000	100
	Špenát	100 000	1 000

Cibuľová zelenina	Cibuľa	600 000	2 280
	Cesnak	300 000	500 000
	Pór	120 000	300
Hľúbová zelenina	Kapusta	25 000	75
	Kel	20 000	80
	Ružičkový kel	25 000	100
	Karfiol	25 000	75
	Kaleráb	80 000	240
Koreňová zelenina	Mrkva	600 000	720
	Petržlen	400 000	480
	Red'kev a red'kovka	1 000 000	7 000
	Cvikla	200 000	2 600
	Špargľa	20 000	400
	Paprika	40 000	240

Plodová zelenina	Uhorka nakladačka	30 000	750
	Uhorka šalátová	25 000	500
	Melón	3 000	120
	Dyňa	3 000	120
	Cuketa	5 000	500
	Tekvica okrem tekvice	2 500	325
	Baklažán	2 500	10
	Kukurica cukrová	50 000	5 000

Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín

Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín sa poskytne žiadateľovi, ktorý obhospodaruje poľnohospodársku plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky, a na ktorej žiadateľ v príslušnom kalendárnom roku pestuje vybrané druhy bielkovinových plodín. Vybranými druhmi bielkovinových plodín sú bôb, cicer, ďatelina, fazuľa, hrach, lucerna, lupina, sója, šošovica a vika siata.

Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín sa poskytne na výmeru poľnohospodárskej plochy, ktorá spĺňa podmienky minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov druhov bielkovinových plodín na 1 ha nasledovne:

<i>Druh bielkovinových plodín</i>	<i>Minimálny počet kusov druhov bielkovinových plodín na 1 ha (v kusoch)</i>	<i>Minimálna hmotnosť osiva na 1 ha (v gramoch)</i>
Fazuľa	500 000	130 000
Hrach	800 000	200 000
Sója	500 000	75 000
Bôb	400 000	140 000
Cícer	600 000	180 000
Šošovica	1 600 000	40 000
Ďatelína	4 000 000	6 000
Lucerna	4 000 000	6 000
Lupina	1 666 666	200 000
Vika siata	2 880 000	72 000

Platba na pestovanie rajčiakov

Platba na pestovanie rajčiakov sa poskytne žiadateľovi, ktorý obhospodaruje poľnohospodársku plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej žiadateľ v príslušnom kalendárnom roku pestuje rajčiaky. Platba na pestovanie rajčiakov sa poskytne na výmeru poľnohospodárskej plochy, ktorá spĺňa podmienku minimálneho počtu 8 000 kusov vysiatych alebo vysadených pestovaných rajčiakov na 1 ha.

Platba na chov bahníc, jariek a kôz

Platba na chov bahníc, jariek a kôz sa poskytne žiadateľovi, ak

- a) bahnice, jarky alebo kozy uvedené v zozname (zoznam obsahujúci čísla ušných značiek zvierat nahlásených žiadateľom) sú registrované v centrálnom registri hospodárskych zvierat,
- b) žiadateľ je držiteľom bahníc, jariek alebo kôz uvedených v zozname počas najmenej dvoch mesiacov odo dňa predloženia žiadosti,
- c) je chov registrovaný na držiteľa podľa písmena b).

Platba na chov bahníc, jariek a kôz sa poskytne žiadateľovi, ak spĺňa požiadavky identifikácie a registrácie bahníc, jariek a kôz podľa osobitného predpisu (napríklad čl. 4 až 6 nariadenia (ES) č. 21/2004 v platnom znení, vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. o

identifikácii a registrácii oviec a kôz). Ak je žiadateľom o platbu na chov bahníc, jariek a kôz združenie (§ 18 ods. 2 písm. a) Občianskeho zákonníka), podmienka registrácie je splnená, ak bahnice, jarky a kozy uvedené v zozname (zoznam obsahujúci čísla ušných značiek zvierat nahlásených žiadateľom) sú v držbe člena združenia. Bahnicou je každá samica druhu oviec, ktorá sa aspoň raz obahnila alebo dosiahla vek jedného roka. Jarkou je každá samica druhu oviec vo veku osem mesiacov až jeden rok. Kozou je každá samica druhu kôz, ktorá sa aspoň raz okotila alebo dosiahla vek jedného roka.

Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytká

Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytká sa poskytne žiadateľovi, ak:

- a) vybrané kategórie hovädzieho dobytká uvedené v zozname (zoznam obsahujúci čísla ušných značiek zvierat nahlásených žiadateľom) sú registrované v centrálnom registri hospodárskych zvierat,
- b) žiadateľ je držiteľom nahlásených vybraných kategórií hovädzieho dobytká počas najmenej dvoch mesiacov odo dňa predloženia žiadosti,
- c) je chov registrovaný na držiteľa podľa písmena b).

Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytká sa poskytne žiadateľovi, ak spĺňa požiadavky identifikácie a registrácie vybraných kategórií hovädzieho dobytká podľa osobitného predpisu (napríklad čl. 4 a 7 nariadenia (ES) č. 1760/2000 v platnom znení, vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja

vidieka Slovenskej republiky č. 20/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii hovädzieho dobytku.) Ak je žiadateľom o platbu na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku združenie (§ 18 ods. 2 písm. a) Občianskeho zákonníka), podmienka registrácie je splnená, ak vybrané kategórie hovädzieho dobytku uvedené v zozname (zoznam obsahujúci čísla ušných značiek zvierat nahlásených žiadateľom) sú v držbe člena združenia.

Vybranými kategóriami hovädzieho dobytku sú:

- a) hovädzí dobytok samčieho pohlavia vo veku do šesť mesiacov,
- b) hovädzí dobytok samčieho pohlavia vo veku od šesť mesiacov do dvoch rokov,
- c) hovädzí dobytok samčieho pohlavia nad dva roky.

Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku sa poskytne žiadateľovi po uplatnení koeficientu pre prepočet stavu kategórie hovädzieho dobytku na dobyčtciu jednotku nasledovne:

<i>Oprávnená kategória hovädzieho dobytku</i>	<i>Jednotka pre určenie stavu kategórie hovädzieho dobytku</i>	<i>Koeficient pre prepočet stavu kategórie hovädzieho dobytku na dobyčtciu jednotku</i>
Hovädzí dobytok samčieho pohlavia vo veku do šiestich mesiacov	počet zvierat v kusoch	0,4
Hovädzí dobytok samčieho pohlavia od šiestich mesiacov do dvoch rokov	počet zvierat v kusoch	0,6
Hovädzí dobytok samčieho pohlavia nad dva roky	počet zvierat v kusoch	1,0

Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka

Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka sa poskytne žiadateľovi, ak:

- a) dojnice uvedené v zozname (zoznam obsahujúci čísla ušných značiek zvierat nahlásených žiadateľom) sú registrované v centrálnom registri hospodárskych zvierat,

- b) žiadateľ je podľa osobitného predpisu držiteľom dojníc počas najmenej dvoch mesiacov odo dňa predloženia žiadosti,
- c) je chov registrovaný na držiteľa podľa písmena b).

Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka sa poskytne žiadateľovi, ak spĺňa požiadavky identifikácie a registrácie dojníc podľa osobitného predpisu (napríklad čl. 4 a 7 nariadenia (ES) č. 1760/2000 v platnom znení, vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 20/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii hovädzieho dobytká).

Ak je žiadateľom o platbu na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka združenie (§ 18 ods. 2 písm. a) Občianskeho zákonníka), podmienka registrácie je splnená, ak dojnice uvedené v zozname (zoznam obsahujúci čísla ušných značiek zvierat nahlásených žiadateľom) sú v držbe člena združenia.

Dojnicou je samica hovädzieho dobytká vhodná na produkciu mlieka na trhovú účely, ktorá sa aspoň raz otelila. Na nasledovné plemená hovädzieho dobytká s čistým podielom plemena mäsového typu nie je možné poskytnúť platbu na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka:

<i>Kód plemena</i>	<i>Plemeno</i>	<i>Kód plemena</i>	<i>Plemeno</i>
AA	Aberdeen Angus	L	Limousin
AR	Aberdeen Red	MA	Maine Anjou

AU	Aubrac	PI	Piemontese
BA	Blonde d' Aquitaine	SB	Simentál bezrohý – výkrmový
BB	Belgické modré (Belgian blue)	SD	Maďarský stepný dobytok
BR	Brahman	SG	Santa Gertrudis
BS	Brangus	SH	Shorthorn
CI	Chianina	SL	Salers
DX	Dexter	SM	Simentál – mäsový
GA	Gasconne	SR	Simentál rohatý – výkrmový
GL	Galloway	T	Tarantaise
HE	Hereford	U	Uckermarker
HL	Highland	WG	Wagyu
CH	Charolaise		

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POZNÁMKY

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Zoznam použitej literatúry:

Európsky parlament 2020. Informačné listy o Európskej únii: Nástroje SPP a ich reformy

Eurostat. 2018. Land prices vary considerably between and within the Member States. On-line. Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8756523/5-21032018-AP-EN.pdf/b1d0ffd3-f75b-40cc-b53f-f22f68d541df>

Federico, G. (2004), THE GROWTH OF WORLD AGRICULTURAL PRODUCTION, 1800–1938, in (ed.) Research in Economic History (Research in Economic History, Volume 22) Emerald Group Publishing Limited, pp.125 – 181

Federico, G. (2012), NATURA NON FECIT SALTUS, The 1930s as the Discontinuity in the History of European Agriculture, In: War, Agriculture, and Food: Rural Europe from the 1930s to the 1950s, (2012) Routledge, pp. 15 – 32

Historical events in the European integration process (1945 – 2014). Available at: <https://www.cvce.eu/en/education/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a->

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

d4686a3e68ff/888ce0d6-3a95-432e-b905-649efcebe474/Resources#909d5b45-2fc7-44a4-8198-c9a36777f8a9

Lammers, K. How will the enlargement affect the old members of the European Union?. *Intereconomics* 39, 132–141 (2004). <https://doi.org/10.1007/BF02933580>

Matthews, A. 2017. The CAP and agricultural employment. In: CAP Reform. On-line. Available at: <http://capreform.eu/the-cap-and-agricultural-employment/>

Nariadenie vlády Slovenskej republiky 342/2004 Z.z. z 20. novembra 2014, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 36/2005 Z.z. z 18. februára 2015, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb

RIAFE. 2000-2019. Green reports.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SCHWARCZ, Pavol - BANDLEROVÁ, Anna - DIMITROVA, Vihra - FLORIŠ, Norbert - GRIGOROVA, Zlatka - HRISTOV, Lyuben - ILIEV, Tzvetan - IVANOVA, Mariana - KOVÁČIK, Marián - LEVKOV, Krasimir - PALŠOVÁ, Lucia - PANCHEVA, Stanislava - SCHWARCZOVÁ, Loreta - SHOPOVA, Ivanka - SLAVYANSKA, Vyara - STOICHKOVA, Ogniana - STOYANOVA, Natalia - TAKÁČ, Ivan - TIMAREVA, Stefka - YAKIMOV, Dimitar. European agricultural and environmental policy. 1st ed. Nitra : Slovak University of Agriculture, 2016. 253 s. ISBN 978-80-552-1576-1.

Usmernenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky k nariadeniu vlády SR č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb

Internetové zdroje:

<https://www.britannica.com/biography/Francois-Quesnay> <https://www.economist.com/free-exchange/2013/10/11/who-were-the-physiocrats>

<https://www.intelligenteconomist.com/malthusian-theory/>

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

